

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Публічна політика та врядування

Шифр та назва спеціальності

D4 Публічне управління та адміністрування

Спеціалізація

Освітня програма

Публічна політика та управління соціально-економічними змінами

Рівень освіти

Третій (освітньо-науковий, PhD)

Семестр

2

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Соціології і публічного управління (305))

Тип дисципліни

Спеціальна(фахова) підготовка

Форма навчання

Денна, заочна

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

МОРОЗ Володимир Михайлович

volodymyr.moroz@khp.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри соціології і публічного управління

Досвід професійної діяльності – 33 роки.

Автор понад 300 наукових та навчально-методичних праць. Стаж професійної діяльності за посадами які відповідають спеціальності «Публічне управління та адміністрування» понад 14 років. Стаж науково-педагогічної діяльності понад 19 років. Експерт з оцінювання проектів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі у конкурсах, які проводить МОН України, за тематичним напрямом «20. Соціальні і гуманітарні науки». Член експертної групи МОН України з професійної педагогіки, психології та змісту професійної (професійно-технічної) освіти. Член редакційних колегій трьох фахових наукових видань. Досвід роботи у спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук з державного управління понад 8 років. Автор та організатор спільних з литовськими та польськими університетами заявок на отримання грантової підтримки наукових досліджень у межах українсько-польських та українсько-литовських науково-дослідних проектів. Співавтор та співорганізатор позагрантових наукових проектів із зарубіжними ЗВО (Латвія, Китай та Фінляндія). Пройшов підвищення кваліфікації в: Регіональному інституті адміністрації м. Лілль (Франція); Університеті Тампере (Фінляндія); Балтійській Міжнародній Академії (Латвія); Академії соціальних наук (Польща). Голова Громадської організації «Академія соціальних трансформацій та інноваційного управління» (Україна)

Провідний лектор з дисциплін: «Методологічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; «Публічна політика та врядування»; «Публічне управління та сталий розвиток»; «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень»; «Світоглядні засади управлінської діяльності»; «Публічне управління національною безпекою в умовах глобальних викликів» тощо.
Детальніше про викладача на сайті кафедри
<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

КРУГЛОВ Віталій Вікторович

vitalii.kruhlov@khpi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри
<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khpi.edu.ua

Докторка наук з державного управління, професор, професорка кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри
<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

Загальна інформація

Анотація

Освітня компонента спрямована на: усвідомлення підстав для втручання держави у врегулювання соціально-економічних та суспільно-політичних відносин, а також з'ясування потенціалів інструментарію публічної політики для їх врегулювання; формування у здобувачів вищої освіти уявлення про зміст та процедури аналізу публічної політики, а також навичок з обґрунтовування механізмів розв'язання значущих соціально-економічних та суспільно-політичних проблем в умовах викликів сьогодення та актуальних ризиків; розвиток системного та комплексного сприйняття питань формування та реалізації публічної політики; підготовку здобувачів вищої освіти до опрацювання проєктів програмних документів за напрямками публічної політики, а також пропозицій щодо вдосконалення механізмів її реалізації; формування у здобувачів вищої освіти знань щодо механізмів визначення пріоритетності тих чи інших напрямів публічної політики на різних рівнях її актуалізації; розгляд потенціалів електронного урядування та електронної демократії для підвищення ефективності формування і реалізації публічної політики; розвиток практичних навичок з розробки програмних документів з розв'язання значущих проблем суспільного розвитку.

Мета та цілі дисципліни

Надати здобувачам вищої освіти знання щодо теорії та практики використання інструментів публічної політики для забезпечення соціально-економічних змін, а також сформувати уявлення про можливість їх практичного використання для розв'язання визначених у дисертаційному дослідженні проблем. Досягнення цієї мети забезпечується виконанням таких основних завдань: актуалізувати проблематику публічної політики на рівні одного з механізмів реалізації державою покладених на неї функцій, а також обґрунтувати підстави для формування та реалізації публічної політики; з'ясувати сутність публічної політики та визначити її роль у розв'язанні суперечностей суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку; розглянути теоретичні та практичні аспекти актуалізації пріоритетних напрямів публічної політики на різних рівнях публічного управління та адміністрування; ознайомитись з практикою проектування та програмування публічної політики на різних рівнях актуалізації її об'єктів; сформувати уявлення про механізми формування та реалізації публічної політики; розглянути практики аналізу публічної політики, а також ознайомитись з особливостями оцінювання результативності та ефективності реалізації її заходів; з'ясувати потенціали електронного урядування та електронної демократії для підвищення ефективності формування та реалізації публічної політики; ознайомитись з практиками інституціоналізації проєктів документів щодо змісту публічної політики; з'ясувати місце та роль політичної культури в системі публічного врядування.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

СК_02. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей.

СК_03. Здатність забезпечувати належний рівень якості наукових/науково-методичних продуктів, послуг чи процесів.

СК_04. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації.

СК_05. Здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними проєктами на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК_08. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку.

СК_10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання.

СК_11. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.

СК_12. Здатність критично аналізувати зміст та практику реалізації публічної політики на всіх рівнях її актуалізації, а також генерувати нові ідеї щодо її вдосконалення.

СК_13. Здатність комплексно розв'язувати значущі проблеми публічного управління соціально-економічними змінами.

Результати навчання

РН_06. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

РН_07. Уміти розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку.

РН_08. Уміти готувати проєктні запити на фінансування наукових досліджень, розробляти програмні документи (стратегії, програми, концепції) виходячи із аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового і ресурсного забезпечення та добору адекватних механізмів розвитку публічного управління та адміністрування.

РН_09. Уміти розробляти проєкти законодавчих та нормативних актів, передбачаючи правові та соціально-економічні ризики та наслідки запроваджених правових норм.

РН_12. Знати зміст та процедури аналізу публічної політики щодо забезпечення соціально-економічних змін та вміти авторитетно обґрунтовувати інноваційні ідеї щодо розв'язання її значущих проблем

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 20 год., практичні роботи – 10 год., самостійна робота – 60 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного засвоєння освітньої компоненти необхідно мати знання та практичні навички з таких освітніх компонент: «Світоглядні, методологічні та соціокультурні засади наукової діяльності»; «Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності»; «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час вивчення освітньої компоненти передбачається: організація інтерактивної роботи здобувачів вищої освіти за напрямом аналізу масивів інформації (офіційні веб-сторінки закладів вищої освіти щодо діяльності спеціалізованих вчених рад та разових спеціалізованих вчених рад за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; веб-сторінка інформаційного ресурсу академічних текстів України; веб-сторінки органів публічного управління та міжнародних моніторингових місій тощо); проведення поточного опитування здобувачів вищої освіти щодо змісту освітньої компоненти; виступи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях; звітування про виконання практичних завдань тощо.

Методами навчання у викладанні освітньої компоненти «Публічна політика та врядування» є:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з літературно-інформаційними джерелами); наочні (ілюстрація практичними прикладами); практичні (практичні заняття) методи навчання тощо);
- методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії з проблематики освітньої компоненти; забезпечення успіху в навчанні (метод відкритих перспектив); навчально-пізнавальні ігри за фокусом уваги освітньої компоненти; формування інтересу до проблематики освітньої компоненти; апелювання до практики функціонування суб'єктів та об'єктів публічного управління у т.ч. й апелювання до життєвого та професійного досвіду – storytelling) тощо);
- методи стимулювання обов'язку і відповідальності у засвоєнні освітньої компоненти (пояснення суспільної та особистої значущості здобувача вищої освіти; формулювання вимог до здобувача вищої освіти, дотримання яких забезпечує успішне виконання закріплених за ним обов'язків; заохочення до відповідального та зразкового виконання здобувачем вищої освіти своїх обов'язків; оперативний контроль та висвітлення переваг та недоліків за його результатами; заохочення здобувача вищої освіти до повторного виконання ним тих завдань, оцінка за які не відповідає його потенціалу тощо);
- методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- бінарні, інтегровані (універсальні) методи (поєднання декількох методів в єдину систему для досягнення комплексної мети навчання, наприклад: словесно-наочний; проблемно-пошуковий тощо).

Технологіями навчання у викладанні освітньої компоненти «Публічна політика та врядування» є:

- пояснювально-ілюстративне навчання (подання та пояснення інформації з дотриманням принципу наочності (схеми, рисунки, діаграми, таблиці тощо); репродукування здобувачем вищої освіти отриманої інформації та виконання практичних завдань за наданим зразком);
- проблемне навчання (виконання під керівництвом науково-педагогічного працівника сформульованих ним відповідно до актуальних проблем публічного управління та адміністрування завдань (пошук шляхів вирішення конкретної проблемної ситуації);
- програмоване навчання (освітня компонента передбачає засвоєння здобувачем вищої освіти чітко визначених за конкретними темами питань, а також оцінювання рівня їх засвоєння, як під час безпосереднього проведення занять (поточний контроль) так й наприкінці розгляду передбаченого освітньою компонентною змісту (підсумковий контроль));
- диференційоване навчання (організація навчально-виховного процесу з прийняттям до уваги, з одного боку, типових індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти, а з іншого – фокусу їх науково-дослідної уваги).

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Сутність публічної політики та її роль у розвитку держави Публічна політика як управлінська категорія (інтерпретація феномену політики у межах традиційного сприйняття його змісту; історична ретроспектива формування категоріального змісту дефініції «політика»; аналіз публічної політики як сфери професійної діяльності; місце та роль публічної політики у функціонуванні держави та розвитку суспільства). Публічна політика як система (системна природа публічної політики; підстави для актуалізації публічної політики; структура публічної політики; основні різновиди публічної політики та їх загальна характеристика; місце та роль громадян та їх об'єднань в системі публічної політики; структура системи публічної політики; принципи публічної політики та їх характеристика; методи публічної політики та їх загальна характеристика)	2
Тема 2. Обґрунтування підстав для формування та реалізації публічної політики Підстави для публічної політики: неспроможності ринку (підґрунтя ефективності – конкурентна економіка; ефективність ринку – значення суспільного надлишку; надлишок споживача; підоснова ціноутворення; надлишок виробника; загальна характеристика традиційних неспроможностей ринку). Обмеження конкурентної моделі як підстави для публічної політики та державного врядування (ринки з небагатьма продавцями або небагатьма покупцями; джерело та прийнятність уподобань; проблема невизначеності; міжчасовий розподіл товарів або короткозорість ринків; витрати пристосування)	2
Тема 3. Теорія та практика визначення та оцінювання пріоритетних напрямів публічної політики на різних рівнях публічного управління та адміністрування Механізми визначення пріоритетності напрямів публічної політики на місцевому, регіональному та державному рівнях (рівні актуалізації публічної політики та їх загальна характеристика; суб'єкти визначення та оцінювання пріоритетних напрямів публічної політики на місцевому, регіональному та державному рівнях; загальна характеристика механізмів визначення пріоритетності впливу на ті інші об'єкти публічного управління). Місцевий, регіональний та державний дискурс щодо пріоритетності напрямів публічної політики (особливості актуалізації потреб суспільства на різних рівнях публічного управління та адміністрування; суперечності які виникають між місцевим, регіональним та державним рівням визначення першочерговості; практики подолання суперечностей між різними рівнями публічного управління та адміністрування щодо першочерговості тих чи інших напрямів публічної політики)	2
Тема 4. Проектування та програмування публічної політики та інших програмних документів Цілі публічної політики як підґрунтя для її програмування (джерела актуалізації цілій державної політики (потреби суспільства та його соціальних груп; потреби держави; суперечності між суспільством та державою; національні інтереси та загрози національній безпеці; потреби адміністративно-територіальних одиниць та її мешканців; виклики	2

сьогодення тощо); цілі публічної політики на поточний рік та їх зв'язок з Цілями сталого розвитку). Загальні вимоги до проектування публічної політики (визначення змісту базових категорій; принципи розробки стратегічних документів з проектування публічної політики; основні етапи та інструменти розробки публічної політики; вимоги до розробки якісної стратегії публічної політики; заохочення відкритого діалогу та налагодження якісної взаємодії із заінтересованими сторонами; необхідні знання та навички у суб'єктів проектування державної політики)

Тема 5. Механізми формування та реалізації публічної політики

2

Механізм і моделі формування публічної політики (інтереси суспільства та його потреби як підґрунтя для формування публічної політики; схема розвитку публічної політики; вимоги до вироблення публічної політики; моделі розроблення публічної політики; теоретичні підходи до вивчення державної політики; визначення пріоритетів публічної політики; підходи для визначення пріоритетів публічної політики; загальна характеристика алгоритму прийняття політичних рішень; взаємодія державних органів із групами інтересів; місце та роль політичних аналітиків у розробці публічної політики). Механізм реалізації та оцінювання публічної політики (реалізація публічної політики; складові механізмів реалізації публічної політики; методологічні підходи до розв'язання проблеми реалізації публічної політики; цільові програми як інструмент публічної політики; структура проекту цільової програми; стратегічні та оперативні плани в системі публічної політики; параметри, що впливають на динаміку та ефективність реалізації публічної політики; моніторинг та оцінювання реалізації публічної політики; система моніторингу реалізації публічної політики; оцінювання реалізації публічної політики)

Тема 6. Результативність та ефективність публічної політики: особливості вимірювання та оцінювання.

2

Вимірювання результативності, ефективності й економічності публічної політики (результативність політики; взаємозв'язки між елементами публічної політики як процесу; показники результативності політики; ефективність та економічність політики; ефективність за Парето; аналіз вигід і витрат (чисті суспільні вигоди; суспільні витрати; принципи аналізу ефективності суспільних проектів і програм; етапи аналізу витрат і вигід). Аналіз стейкхолдерів. Консультації з громадськістю (виробники, аналітики політики, групи інтересів; виробники політики; аналітики політики; групи інтересів); місце та роль громадських організацій у формуванні та реалізації публічної політики; консультації з громадськістю як механізм корегування змісту публічної політики; різновиди взаємовідносин під час вироблення політики; громадська експертиза)

Тема 7. Аналіз публічної політики щодо забезпечення соціально-економічних змін в умовах глобальних та регіональних викликів

2

Аналіз публічної політики: теоретичні підходи (аналіз політики та наука; співвіднесення аналізу політики з суспільними науками; політичний процес; відмінності між теоретичним та прикладним аналізом політики; теоретичні підходи; структурна визначальність; феномен раціонального учасника; значеннєві системи). Аналіз публічної політики: оцінювальні підходи (загальна модель оцінювання (цілі; альтернативи; впливи; критерії; моделі); головні питання емпіричного оцінювання за класами; раціональні методи (планування та оцінювання потреб; показники; прогнозування; опитування; оцінювання процесу; впливи; ефективність; аналіз витрат та вигід; аналіз витрат та результативності).

Тема 8. Потенціали електронного урядування та електронної демократії для підвищення ефективності формування та реалізації публічної політики

2

Електронне урядування як інструмент формування та реалізації публічної політики (особливості взаємодії між суспільством з державою в умовах цифрового сьогодення; вплив інформаційно-комунікаційних технологій на взаємодію між суб'єктами та об'єктами публічної політики; основні підходи до визначення понять «електронний уряд» та «електронне урядування»; сутність електронного урядування та його роль у забезпеченні реалізації державою своїх функцій; електронне урядування як механізм формування та реалізації публічної політики; інструменти електронного урядування; переваги електронного урядування над традиційними інструментами формування та реалізації публічної політики). Місце та роль електронної демократії у забезпеченні ефективності формування та реалізації публічної політики (електронна демократія як механізм політичної взаємодії між громадянами та державою; мета та основні завдання електронної демократії у формуванні та реалізації публічної політики; інструменти електронної демократії та їх характеристика; досвід використання інструментів електронної демократії в країнах ЄС; стан та перспективи використання електронної демократії у формуванні та реалізації публічної політики)

Тема 9. Нормативно-правова інституціоналізація проєктів документів щодо змісту публічної політики та механізмів її реалізації в умовах соціально-економічних ризиків

2

Концепція публічної політики як підґрунтя для розробки проєкту законодавчих та нормативних актів (на прикладі програмного документу «Концепція державної політики щодо досягнення цілі 1.5. Українські вчені мають належні умови для досліджень та інтегровані у світовий науковий простір»: проблема політики (проблема; носій проблеми; масштаб проблеми – загальнонаціональна; гострота проблеми; динаміка проблеми – негативна; причини проблеми; показники ефективності політики); пропонований курс політики (підціль 1; підціль 2; підціль 3 тощо); план реалізації державної політики для досягнення цілі 1.5. «Українські вчені мають належні умови для досліджень та інтегровані у світовий науковий простір»)

Тема 10. Політична культура та політичні рішення в системі публічного врядування

2

Політична культура та її роль у формуванні громадянської позиції (політична культура: сутність та її особливості в умовах розвитку сучасної України; підходи до визначення поняття «політична культура»; політичні цінності; особливості політичної культури в умовах сучасної України; формування зрілої політичної культури як основа суспільних перетворень; ознаки демократії; відповідальність представників органів державної влади; основні чинники формування політичної культури)

Загальна кількість годин**20****Практичні заняття**

Теми практичних/семінарських занять

Кількість
годинВагові
коефіцієнти *a***Тема 3. Теорія та практика визначення та оцінювання пріоритетних напрямів публічної політики на різних рівнях публічного управління та адміністрування**

2

1

Фактори впливу на актуалізацію рівнів пріоритетності напрямів публічної політики (глобальні, державні, регіональні та місцеві контексти актуалізації об'єктів публічного управління; класифікація факторів впливу на актуалізацію рівнів пріоритетності напрямів публічної політики відповідно до їх наслідків). Приклади формалізації методики оцінки і пріоритизації проєктів за напрямками публічної політики (коаліція RISE Ukraine «Методика оцінки і пріоритизації проєктів, що реалізуються для забезпечення потреб відновлення та відбудови для ліквідації наслідків збройної агресії»)

Тема 5. Механізми формування та реалізації публічної політики

2

1

Вплив глобалізації на формування та реалізацію публічної політики (підходи до тлумачення змісту феномену глобалізації; глобалізація та суспільний розвиток; глобалізація та національні інтереси; вплив глобалізації на ефективність механізмів публічного управління; вплив глобалізації на розвиток суспільства та держави; конкурентоспроможність країни в глобальному світі (джерела формування конкурентоспроможності держави у сучасному світі; критерії оцінювання рівня конкурентоспроможності); вплив міжнародних організацій на формування публічної політики)

Тема 8. Потенціали електронного урядування та електронної демократії для підвищення ефективності формування та реалізації публічної політики

2

1

Досвід публічного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування провідних країн світу (публічне управління розвитком інформаційного суспільства країн ЄС; «Digital Agenda for Europe»; публічне управління розвитком електронного урядування деяких країн ЄС; публічне управління розвитком електронного урядування США та Великобританії)

Тема 9. Нормативно-правова інституціоналізація проєктів документів щодо змісту публічної політики та механізмів її реалізації в умовах соціально-економічних ризиків

2

1

Інституалізація нормативно-правового акту як фіналізація змісту публічної політики та механізмів її реалізації (на прикладі Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»)

Тема 10. Політична культура та політичні рішення в системі публічного врядування

2

1

Загальна характеристика суспільно-політичних змін в Україні у процесі демократизації суспільства (сутність суспільно-політичних змін; засади гармонізації і розвитку функцій держави; основні пріоритети реформ; першочергові завдання)

Загальна кількість годин

10

$$\sum_{i=1}^n a_i$$

Контрольні роботи

Контрольні роботи не передбачено

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (за наявності).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення/ перелік питань	Кількість годин
Тема 1. Сутність публічної політики та її роль у розвитку держави Суб'єкти формування публічної політики (суб'єкти та об'єкти публічної політики та їх загальна характеристика; особливості взаємодії між суб'єктами публічної політики; діалектична єдність об'єктів публічної політики у межах певної системи). Політико-правові засади побудови правової держави (визначення правової політики та її основні завдання; місце та роль правової політики у розбудові взаємовідносин між суспільством та державою; основні принципи правової політики; правова політика як інструмент побудови правової держави; Президент України, Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України як основні суб'єкти публічної правової політики)	6
Тема 2. Обґрунтування підстав для формування та реалізації публічної політики Підстави для публічної політики: розподільчі та інші цілі (соціальний добробут поза ефективністю за Парето; інструментальні цінності; застороги інтерпретації наслідків у сфері розподілу). Обмеження на державне втручання: неспроможності влади (проблеми які властиві прямій демократії; проблеми які властиві представницькій владі; проблеми які властиві бюрократичному забезпеченню; проблеми які властиві децентралізації)	6
Тема 3 Теорія та практика визначення та оцінювання пріоритетних напрямів публічної політики на різних рівнях публічного управління та адміністрування Оцінювання пріоритетні різновидів публічної політики на різних рівнях публічного управління та адміністрування (бенефіціари оцінювання та їх взаємовідносини з суб'єктами експертизи публічної політики; суб'єкти та об'єкти оцінювання першочерговості публічної політики на кожному з рівнів її актуалізації; визначення критеріїв для оцінювання рівня пріоритетності того чи іншого напрямку публічної політики; ранжування напрямів публічної політики відповідно до їх пріоритетності; матриця пріоритетності напрямів публічної політики). Технологія обґрунтування пріоритетні напрямів публічної політики на різних рівнях публічного управління та адміністрування (особливості використання матриці Дуайта Д. Ейзенхауера для визначення рівнів важливості та терміновості напрямів публічної політики; потенціали методу MoSCoW для визначення пріоритетів управлінських впливів на кожному рівні з їх актуалізації). Діалектика єдності пріоритетів публічної політики та завдань Програма дій уряду (зміст Програми діяльності Кабінету Міністрів України на поточний рік; план пріоритетних дій Уряду на поточний рік; пріоритети Уряду)	6
Тема 4. Проектування та програмування публічної політики та інших програмних документів Технології проектування публічної політики (етапи вироблення публічної політики; аналіз та класифікація суспільних проблем на розв'язання яких спрямована публічна політика; визначення пріоритетів та цілей публічної	6

політики; аналіз альтернатив, оцінка здійсненності та обґрунтування публічної політики). Конкретизація та структурування проблем в процесі проєктування публічної політики (визначення проблем на кожному з основних етапів проєктування публічної політики (ініціювання політики; формування політики; прийняття політики))

Тема 5. Механізми формування та реалізації публічної політики

6

Участь публічних службовців у політичному процесі (поняття політичного процесу; загальна характеристика етапів політичного процесу; участь публічних службовців у політичному процесі; система політичних прав і свобод як основа для участі публічних службовців у політичному процесі; обмеження політичних прав публічних службовців; участь публічних службовців у підготовці пропозицій щодо формування публічної політики; Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики»)

Тема 6. Результативність та ефективність публічної політики: особливості вимірювання та оцінювання

6

Інструменти політики, альтернативні варіанти, впровадження (підходи до визначення інструментів політики; класифікація інструментів публічної політики за рівнем примусу; альтернативні варіанти політики; порівняння варіантів і рекомендації щодо курсу дій; порівняльний аналіз альтернатив політики; впровадження політики). Оцінювання і моніторинг публічної політики та програм (підходи до визначення оцінювання; підходи до визначення моніторингу; сучасні можливості та проблемні питання у проведенні моніторингу й оцінюванні програм; цілісні підходи до оцінювання діяльності центральних і місцевих органів влади щодо впливу на тенденції розвитку регіонів; процес моніторингу; аудит ефективності державних програм; оцінювання; класифікація та визначення показників (індикаторів) реалізації програм; визначення та відбір індикаторів; критерії відбору індикаторів; перешкоди у визначенні успішності / неуспішності політики оцінювання)

Тема 7. Аналіз публічної політики щодо забезпечення соціально-економічних змін в умовах глобальних та регіональних викликів

6

Практичні аспекти аналізу публічної політики як інструменту забезпечення соціально-економічних змін в умовах глобальних та регіональних викликів (самоаналіз; орієнтація на замовника; основні етапи раціонального методу; аналіз проблеми; аналіз стану розв'язання проблеми; аналіз та процес комунікацій; потенціали лінійного та нелінійного підходів; збір та впорядкування даних та фактів). Документальне оформлення аналізу публічної політики (загальна характеристика аналітичних документів та їх специфіка в публічній політиці; структура аналітичного документа в аналізі публічної політики)

Тема 8. Потенціали електронного урядування та електронної демократії для підвищення ефективності формування та реалізації публічної політики

6

Електронне урядування як складник демократії в інформаційному суспільстві (природа виникнення та специфіка актуалізації електронного урядування як одного з елементів демократії в інформаційному суспільстві; визначення електронного урядування й електронного уряду; суспільно-політична активність громадян як запорука ефективності електронного урядування; переваги та недоліки електронного урядування для формування публічної політики). Механізми публічного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування в Україні (механізми Національної програми інформатизації; модель взаємодії суб'єктів Національної програми інформатизації; основні завдання Національної програми інформатизації; організаційна модель

механізму публічного управління Національною програмою інформатизації; механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»; механізм розвитку інформаційного суспільства; стратегія розвитку інформаційного суспільства; механізм «Зеленої книги» та «Білої книги» з електронного урядування; інші механізми публічного управління розвитком електронного урядування)

Тема 9. Нормативно-правова інституціоналізація проєктів документів щодо змісту публічної політики та механізмів її реалізації в умовах соціально-економічних ризиків

6

Правила підготовки проєктів нормативно-правових документів щодо змісту публічної політики та механізмів її реалізації (на прикладі норм ст. 50 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» – підготовка проєктів актів Кабінету Міністрів України, а також документу «Правила підготовки проєктів актів Кабінету Міністрів України»). Оцінка правових та соціально-економічних ризиків та наслідків від реалізації публічної політики (системна природа об'єкту публічної політики та комплексність сприйняття його змісту; умови та контекст актуалізації публічної політики; прогнозування зміни характеристик об'єкту публічної політики внаслідок впливу на нього; оцінка стану та тенденцій зміни соціально-економічного та суспільно-політичного середовища у межах якого актуалізовано об'єкт публічної політики; оцінка наслідків реалізації публічної політики)

Тема 10. Політична культура та політичні рішення в системі публічного врядування

6

Людина в політико-управлінському процесі (людина як головний суб'єкт політико-управлінського процесу; ознаки суб'єктності людини у сфері політико-управлінських відносин; місце та роль людини в політико-управлінському процесі; суб'єктність людини у політико-управлінському процесі; передумови участі людини в політиці та публічному управлінні; гуманістичний зміст публічної політики; форми участі особи у політико-управлінському процесі). Політичні рішення: сутність, підготовка, прийняття і реалізація (сутність політичного рішення; реалізація рішення; визначення політичного рішення; політичні рішення і рішення щодо політики; сучасне розуміння політичного рішення; класифікація політичних рішень; підготовка політичного рішення; прийняття політичного рішення; моделі прийняття політичного рішення; змагальна модель; колегіальна модель; мережна модель; фактори впливу на прийняття політичних рішень; реалізація політичного рішення)

Загальна кількість годин

60

Тематика індивідуальних завдань

Не передбачено

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни/освітні компоненти. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії).

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Вайс К.Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики. Київ: Основи, 2000. 671 с.
2. Державна політика : підручник / Ю.В. Ковбасюк та ін. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.
3. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив: підручник / Е.А. Афонін та ін. Київ : «К.І.С.», 2016. 264 с.
4. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. Київ: ФОП Москаленко О.М., 2017. Частина 3: Електронна демократія: основи та стратегії реалізації. 84 с.
5. Кравець І., Микулець М., Матійчук Н. Електронне урядування як інструмент забезпечення балансу інтересів громадян і держави. Вісник Хмельницького національного університету. 2024. № 3. С. 54-58
6. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики: навчальний посібник. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.
7. Петренко І.І. Аналіз публічної політики. Навч. посібник. Київ: Норма права, 2023. 332 с.
8. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. Київ: Основи, 2002. 750 с.
9. Як розробити якісну стратегію державної політики? Підготовка Стратегії реформування державного управління – 2025: принципи, підходи та висновки. URL: https://api.par.in.ua/uploads/progress_report/file_uk/33/PARS_Consultations_case_long_2021-09.pdf
10. Янг Е. Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики: практ. посіб. для радників з державної політики у Центральній і Східній Європі. Київ : К.І.С., 2003. 120 с.

Додаткова література

11. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. Київ: ФОП Москаленко О.М., 2017. Частина 4: Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. 80 с.
12. Інформація про цілі державної політики. URL: https://www.rada.gov.ua/documents/gosp_fin_dij_doc/inf_pro_dersh_pol
13. Кабінет Міністрів України: пріоритети. URL: <https://priorities.gov.ua/>
14. Лаврук О.В. Сутність поняття державної політики. Університетські наукові записки. 2018. № 67-68. С. 254-263
15. Липовська Н.А., Письменний І.В. Публічна політика: навч. посіб. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 104 с.
16. Неділько А.І., Задорожний В.П., Бойко В.В. Публічна політика: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 225 с.
17. Основи публічної політики: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня «доктор філософії» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад.: О.І. Крюков, С.В. Майстро. Харків : НУЦЗУ, 2020. 80 с.
18. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України від 13.12.2022 р. № 2834-IX. Офіційний вісник України. 2023. № 3. Ст. 199
19. Пухкал О.Г., Гомоляко О.В. Публічна та державна політика: єдність та відмінності. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 24. С. 106-112
20. Разметаєва Ю.С. Електронне урядування як складник демократії в інформаційному суспільстві. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2020. Том 31(70), № 1. С. 37-41
21. Тертичка В. Наука про суспільну політику: досвід становлення в Україні. Публічне управління: теорія та практика. 2010. № 1. С.48-58
22. Тертичка В.В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. Київ: Основи, 2002. – 750 с.
23. Тихомиров Д.О. Співвідношення категорій державної діяльності, державного управління та державної політики. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 5. С. 201-207.
24. Dunn W.N. Public policy analysis: An Introduction. London: Pearson, 2007. 512 p.
25. Fischer F., Miller G., Sidney M. Handbook of Public Policy. Analysis Theory, Politics, and Methods. New York: CRC Press, 2007. 642 p.
26. Knoepfel P., Larrue C., Varone F., Hill M. Public Policy Analysis. Bristol: Press of University of Bristol, 2007. 317 p.

27. Moroz V., Buka I., Moroz S., Trush O., Moroz O. Risk management: studying manual in the group of international authors [Manual for higher education applicants in specialties 054 – Sociology, 281 – Public Administration and Governance]. Lviv: publishing house «Novyi Svit – 2000», 2024. 142 p.)
28. Pal L.A. Public policy analysis: An introduction. Toronto: Methuen, 1987. 273 p.
29. Patton C., Sawicki D., Clark J. Basic Methods of Policy Analysis and Planning. New York: Routledge, 2012. 480 p.
30. Weimer D.L., Vining A.R. Policy analysis. New York: Routledge, 2017. 502 p.

Інформаційні ресурси

<https://zakon.rada.gov.ua>
<https://www.naq.gov.ua>
<https://www.kmu.gov.ua/>
<https://www.president.gov.ua/>

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,6			0,4

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = \Pi \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + \Pi k \cdot k_4$$

де: Π – середньозважена середня оцінка за поточний контроль

I – оцінка за виконання індивідуального завдання

K – середньозважена оцінка за контрольні роботи

Πk – оцінка за підсумковий контроль

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (Π , K , I , ...) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E

35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2025

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

30.08.2025

Гарант ОП
Володимир МОРОЗ